

Till förbundsstyrelsens presidium

Förslag till samverkansavtal för naturbruksutbildning i Västra Götaland 2019-01-01 – 2022-12-31

Förslag till beslut

Förbundsstyrelsens presidium föreslås besluta att rekommendera medlemskommunerna att ställa sig bakom förslaget till samverkansavtal för Naturbruksutbildning 2019-01-01 – 2022-12-31.

Förbundsstyrelsens presidium föreslås justera protokollparagrafen omedelbart.

Sammanfattning

Ett nytt samverkansavtal om naturbruksutbildning i Västra Götaland finns nu framtaget, se bilaga. Det politiska samrådsorganet SRO mellan VGR och VästKom beslutade den 22 februari att rekommendera huvudmännen att teckna avtalet. Det nya avtalet gäller från 1 januari 2019 och löper under fyra år. Det kommer att ersätta det nuvarande avtalet som finns mellan kommunerna och VGR. Västra Götalandsregionen medger en förkortad uppsägningstid av nuvarande samverkansavtal från tolv till åtta månader vilket möjliggör en behandling av både uppsägning av nuvarande avtal och godkännande av ett nytt avtal vid ett och samma tillfälle, dock senast 30 april 2018. Kommunalförbunden och kommunerna rekommenderas därför att planera för en beslutsprocess mellan februari och april 2018.

GR:s förbundsstyrelse fick information om processen och förslaget 8 december 2017. Vid förbundsstyrelsens sammanträde 9 februari 2018 uppdrogs åt förbundsstyrelsens presidium att för GR:s del fatta beslut kring VästKoms slutliga förslag.

Medlemskommunerna har i februari informerats om att kommunernas beslut ska fattas senast 2018-04-30.

GR:s utbildningschefsnätverk behandlar förslaget 2018-03-02 och GR:s utbildningsgrupp 2018-03-08.

Göteborg 27 februari 2018

Helena Söderbäck

/Fredrik Zeybrandt, Gunnel Rydberg

SAMVERKANSAVTAL NATURBRUKSUTBILDNING

Mellan Västra Götalandsregionen, nedan kallad VGR, och ..... kommun, nedan kallad kommunen, träffas följande Samverkansavtal om Naturbruksutbildning.

Utgångspunkt

De gröna näringarna är en mycket viktig del av näringslivet i Västra Götaland. Parterna känner stort ansvar för näringens tillväxt och utveckling. En modern och attraktiv gymnasieutbildning är av stor vikt så att sysselsättning och kompetensförsörjning kan upprätthållas och utvecklas.

Parterna konstaterar att det är primärkommunen som har ansvaret för gymnasieutbildning. Parterna noterar också att det har tillkommit flera fristående skolor i länet som erbjuder naturbruksprogrammet inom gymnasieskolan.

VGR har sedan det första samverkansavtalet upprättades 1999 med de 49 kommunerna varit huvudman för naturbruksutbildningarna i Västra Götaland. De tidigare avtalen och det här aktuella samverkansavtalet grundas på Skollagens (2010:800) bestämmelser om att ett landsting/region får anordna utbildningar inom naturbruk. VGR har därmed stöd i samma lagrum för sin verksamhet som en kommun.

Det är parternas avsikt att med förtroende, transparens och tillit gemensamt arbeta för en fortsatt positiv utveckling av samarbetet med gymnasieskolans naturbruksprogram. Verksamheten ska kännetecknas av framtidsinriktade och uppdaterade utbildningar där digital teknik, modern pedagogik och entreprenörskap ges stort utrymme.

Omfattning

Samverkansavtalet innebär att kommunen uppdrar till VGR att vara skolhuvudman i skollagens mening med ansvar för naturbruksprogrammet inom gymnasieskolan, gymnasiesärskolan och kommunal vuxenutbildning. Avtalet avser elever som är folkbokförda i kommunen.

Samverkansavtalet omfattar naturbruksprogram inom gymnasieskola, gymnasiesärskola och kommunal vuxenutbildning inom naturbruksområdet. Inom gymnasieskolan omfattar avtalet även programinriktat individuellt val, yrkesintroduktion samt lärlingsutbildning inom naturbruk.

Kommunen förbinder sig att till VGR samt till den gemensamma samverkansorganisationen redovisa om man kommer att anordna naturbruksutbildning i egen regi eller teckna samverkansavtal om sådan utbildning med annan kommun eller landsting/region

Antagning

Kommunen ansvarar för att grundläggande information om de utbildningar som samverkansavtalet omfattar lämnas till såväl grund- och grundsärskolans elever som kommunens övriga invånare. Kommunen ska erbjuda naturbruksgymnasierna möjlighet att

delta i kommunens olika informations- och marknadsaktiviteter inför gymnasievalet på samma villkor som övriga anordnare av gymnasieutbildningar.

VGR ansvarar för antagning av elever/studerande till de utbildningar som omfattas av avtalet. Parterna är överens om att utveckla ett integrerat och synkroniserat antagningssystem i syfte att underlätta för sökande och administration, utan att detta avtal behöver omförhandlas.

För ungdomselever som skall börja i VGRs naturbruksutbildningar förbinder sig kommunen att, om sekretess inte hindrar detta, överlämna information om de elever som har haft behov av extra stödinsatser och om de elever som har haft dokumenterad hög frånvaro.

Verksamhetens finansiering

Naturbruksprogrammet på ungdomsgymnasiet samt programinriktat individuellt val (IMPRO), yrkesintroduktion (IMYRK) och lärlingsutbildning inom naturbruk.

Kommunen förbinder sig att till VGR erlægga interkommunal ersättning (IKE) för de elever från kommunen som finns i utbildning i något av VGR:s naturbruksprogram avstämningsdagarna det aktuella läsåret. Datum för avstämningsdag är den 15 september för höstterminen och den 15 februari för vårterminen. Elever som börjar efter avstämningsdatum har avstämningsdag den femte undervisningsdagen och kommunen debiteras vid nästkommande månadskifte.

VGR förbinder sig att inom 14 dagar lämna rapport om elevs avbrutna studier. Kommunen förbinder sig att erlægga ersättning för hela terminen för elev som avbryter utbildningen efter avstämningsdagen om rapport om detta har lämnats i överenskommen ordning. I annat fall erläggs ersättning för faktisk tid i utbildningen. För elever som avbryter sina studier mellan den 15 september och den 15 oktober samt mellan den 15 februari och 15 mars betalar kommunen endast halva terminskostnaden.

Kommunens betalningsansvar för elever i påbörjade utbildningar och för i utbildning antagna elever kvarstår till dess eleven fullföljt sin utbildning om detta avtal upphör att gälla.

Ersättningen betalas terminsvis efter faktura från VGR. Betalningsvillkor är 30 dagar efter mottagen faktura. VGR förbehåller sig rätten att ta ut dröjsmålsränta vid försenad betalning.

Kommunen svarar för kostnaden för resor mellan bostad och skola belägen inom Västra Götaland för de gymnasieelever som är under 20 år i de fall inackorderingstillägg inte utgår. Kostnader för utbildning förlagd på annan plats eller annan tid än ordinarie skola bekostas av anordnande skola och regleras i självkostnadspriset i enlighet med bilaga 2.

För elever som är folkbokförda i kommunen och som genomgår naturbruksutbildning i annat län svarar kommunen för den del av kostnaden som motsvarar den kostnad kommunen skulle ha haft om eleven gått på någon av VGR:s naturbruksgymnasier. VGR erlägger resterande del av kostnaden till kommunen efter faktura som skall vara VGR

tillhanda senast 30 dagar efter det att kommunen betalat interkommunal ersättning till anordnande skolhuvudman.

Utgångspunkten för den interkommunala ersättningen (IKE) som kommunen betalar till VGR är ett självkostnadsbaserat pris, beräknat enligt bilaga 2, som årligen beslutas av Naturbruksstyrelsen efter samråd mellan VGR och kommunerna i den gemensamma samverkansorganisationen. Kommunen ska svara för 50% av kostnaden och VGR ska svara för 50% av kostnaden.

Självkostnadspriset för naturbruksprogrammet justeras årligen och ska avse ett pris för varje av naturbruksprogrammets olika inriktningar. Den gemensamma samverkansorganisationen ska fastställa när priset ska överenskommas så att parterna kan budgetera sin verksamhet.

Ersättningen till VGR ska beräknas utifrån det självkostnadspris, baserat på en effektiv och rationell organisation med hög kvalitet och god ekonomisk hushållning, som VGR har för verksamheten. För att uppnå transparens och tydlighet ska verksamheten bedrivas som en egen resultatenheter med egen resultaträkning. Gymnasieverksamheten ska redovisa eget kapital där eventuella över- och underskott balanseras mellan verksamhetsåren.

VGR ska varje år senast den 1 mars till den gemensamma samverkansorganisationen, i ett bokslut med resultaträkning redovisa de ekonomiska förhållandena för verksamheten.

Gymnasiesärskola inom naturbruk

Kommunen betalar en enhetlig ersättning för alla elever i gymnasiesärskolan och har fullt ansvar för alla kostnader på samma sätt som gäller för beräkning av självkostnadspriset för naturbruksprogrammet i gymnasieskolan.

Utbildning på gymnasiesärskolans individuella program med inriktning mot naturbruk kan erbjudas efter särskild överenskommelse. Kommunen svarar för alla kostnader för resor och boende. Vid behov av extraordinära stödinsatser träffas överenskommelse i varje enskilt fall.

Vuxenutbildning

VGR förbinder sig att erbjuda vuxenutbildning inom de gröna näringarna. Förslag på utbildningar ska presenteras till den gemensamma samverkansorganisationen och vara geografiskt fördelad över hela Västra Götaland.

Naturbruksgymnasierna kan lämna anbud på Yrkesvuxutbildningar till kommunerna. Kommunen betalar ersättning för elever i vuxenutbildningen och har fullt betalningsansvar för alla kostnader på samma sätt som gäller för beräkning av självkostnadspriset för naturbruksprogrammet i gymnasieskolan.

VGR beslutar om sin organisation för vuxenutbildningen och kan för denna verksamhet tillföra ett ägarbidrag.

Innan studerande antas till utbildning ska VGR till hemkommunen redovisa kostnaderna för utbildningen och det är hemkommunen som beslutar om ersättning för kostnaderna ska utgå.

Ledning och styrning

Detta avtal förutsätter en gemensam ledning och styrning av verksamheten och som ska kännetecknas av öppenhet, transparens och ett gemensamt ansvarstagande, utan att VGR:s ansvar som skolhuvudman begränsas. Regionutvecklingsnämnden är beställarnämnd till naturbruksstyrelsen.

Gemensam ledning och styrning ska ske på följande sätt:

1. Ett partsgemensamt Politiskt Samråd Naturbruk etableras där kommunerna har fem representanter och VGR har fem representanter. Samrådets uppgift är att svara för övergripande avtalsuppföljning samt diskussion om årsredovisning och budget för verksamheten. Samrådet kan besluta om eventuella ändringar och tillägg i avtalets bilagor utan att detta huvudavtal måste omförhandlas. Samrådet träffas två gånger per år.
2. Ett partsgemensamt Ledningsråd Naturbruk skapas där kommunerna har fem representanter och VGR har fem representanter. Ledningsrådet uppgifter är löpande arbete med frågor som planering, dimensionering, kvalitet och uppföljning av resultat. Ledningsrådet ska bereda ärenden till styrgruppen. Ledningsrådet träffas en gång per kvartal. Ledningsrådet kan tillsätta särskilda arbetsgrupper för olika sakområden som behöver utredas.

VGR svarar för administrativt stöd till de båda ledningsorganen.

Gemensamt utvecklingsarbete

Parterna är överens om att utveckla rutiner för hur olika utvecklingsfrågor ska hanteras. Det kan gälla etablering av nya utbildningar, förändring av utbudspunkter m.m.

Tvister

Twist i anledning av detta avtal löses i första hand genom lokala förhandlingar. Om parterna inte kommer överens, ska medling ske i BHU-presidiet mellan VGR och VästKom.

Avtalstid

Parterna vill pröva ovanstående avtalsmodell med ett tidsbegränsat avtal men intentionen ska vara ett långsiktigt samarbetsavtal som kan gälla tillsvidare.

Detta avtal gäller under perioden 1 januari 2019 till och med 31 december 2022. En utvärdering av avtalet och samverkansformen ska ske efter två år och parterna ska senast 2021-12-31 bestämma om ett nytt tillsvidareavtal ska träffas när detta avtal löper ut.

Om det under avtalstiden fattas beslut på nationell nivå som väsentligt ändrar förutsättningarna för detta avtal skall parterna uppta förhandlingar.

Detta avtal är upprättat i två exemplar där parterna har tagit var sitt.

201X-

För Västra Götalandsregionen

Johnny Magnusson

Regionstyrelsens ordförande

Ann-Sofi Lodin

Regiondirektör

201X-

För kommunen

Namnförtydligande

Namnförtydligande

Bilaga 1 till samverkansavtal naturbruk.

Styrning och ledning

Parterna är överens om att dessa former för samarbete behöver utvecklas under arbetets gång och förbinder sig att bidra till detta i en konstruktiv dialog.

Politiskt Samråd Naturbruk

Syftet med gruppen politiskt samråd naturbruk är att på övergripande och strategisk nivå samordna insatser för naturbruksutbildning och kompetensförsörjning för de gröna näringarna. Till detta kommer att övervaka, följa upp och vårda samverkansavtalet mellan Västra Götalandsregionen och de 49 kommunerna kring naturbruksutbildning samt kunna diskutera resurssättning av verksamheten.

Gruppen skall vara en arena för ett gemensamt ansvarstagande för naturbruks-utbildningarnas utveckling på strategisk nivå, utan att inkräkta på skollagens krav på huvudmannaskap som bärs av Västra Götalandsregionen.

Politiskt Samråd Naturbruk

Uppdrag: Politiskt samråd naturbruk skall

- Främja samverkan mellan Västra Götalandsregionen och länets kommuner inom området.
- Lämna rekommendationer till Regionutvecklingsnämnden och kommunerna kring strategisk inriktning för berörda verksamheter.
- Lämna rekommendationer till Regionutvecklingsnämnden kring den självkostnad som ligger till grund för budget och interkommunal ersättning. Samråd kring naturbruksprogrammets ekonomi ska alltså ske innan Regionutvecklingsnämnden fastställer budgetramarna till Naturbruksstyrelsen.
- Lämna rekommendationer till Regionutvecklingsnämnden rörande budget, resultat och andra ekonomiska förhållanden inför nämndens fastställande av uppdrag till Naturbruksstyrelsen.
- Ansvara för regelbunden uppföljning av samverkansavtalet.

Arbetsordning

- Gruppen består av 5 + 5 ledamöter från vardera Västra Götalandsregionen och kommunerna. Västra Götalandsregionen är ordförande och sammankallar till möten.
- Gruppen möts i regel två gånger per år i samband med budget och verksamhetsplanering samt årsredovisning och uppföljning.
- Västra Götalandsregionen bistår gruppen med administrativt stöd.

Ledningsrådet för naturbruk

Syftet med ledningsrådet är att bistå det politiska samrådet samt att utgöra ett forum för diskussioner kring länsgemensamma verksamhetsfrågor rörande naturbruksutbildning och kompetensförsörjning för de gröna näringarna.

Ledningsrådets uppdrag

- Ledningsrådet bereder frågor till politiskt samråd naturbruk.
- Ledningsrådet utgör ett forum för diskussioner om samverkan och verksamhetsutveckling till gagn för elever, naturbruksförvaltningen och kommunerna, till exempel marknadsföringsfrågor, digitalisering, antagning med mera.

Arbetsordning

- Ledningsrådet för naturbruk består av 5 + 5 ledamöter från vardera Västra Götalandsregionen och kommunerna. Västra Götalandsregionen är ordförande och sammankallar till möten.
- Gruppen möts i regel fyra gånger per år, en gång per kvartal.
- Västra Götalandsregionen bistår gruppen med administrativt stöd.
- Ledningsrådet kan vid behov skapa olika arbetsgrupper för att lösa uppgifter. Parterna förutsätts delta i dessa.

Noteringar

- *Det noteras att det kan finnas behov av samordning, t ex på delregional eller annan nivå, som inte hanteras i ovan beskrivna strukturer.*
- *Det noteras att båda parterns representanter har ett ansvar för förankring och återkoppling i de egna organisationerna.*

Bilaga 2 till Samverkansavtal naturbruksutbildning rörande verksamhetens finansiering.

Denna bilaga gäller Naturbruksprogrammet på ungdomsgymnasiet samt programinriktat individuellt val (IMPRO), yrkesintroduktion (IMYRK) och lärlingsutbildning inom naturbruk.

Parterna är överens om att dessa former för samarbete behöver utvecklas under arbetets gång och förbinder sig att bidra till det i en konstruktiv dialog.

Beräkning av självkostnadspris

Naturbruksförvaltningen beräknar grundpriset för respektive inriktning enligt de regler gymnasieförordningen förskriver enligt 13 kap. 1 3 § gymnasieförordningen ingår följande kostnadsslag i grundbeloppet.

1. Undervisning: kostnader för skolans rektor och andra anställda med ledningsuppgifter, skolans undervisande personal, stödåtgärder till elever, arbetslivsorientering, kompetensutveckling av personalen och liknande kostnader.
2. Lärverktyg: kostnader för läroböcker, litteratur, datorer, maskiner som används i undervisningen, skolbibliotek, studiebesök och liknande kostnader.
3. Elevhälsa: kostnader för sådan elevhälsa som avser medicinska, psykologiska eller psykosociala insatser.
4. Måltider: kostnader för livsmedel, personal, transporter och därmed sammanhängande administration och liknande kostnader.
5. Administration: administrativa kostnader ska beräknas till självkostnad.
6. Lokalkostnader: kostnader för hyra, drift, inventarier som inte är lär verktyg och kapital i form av ränta på lån och liknande, dock inte kostnader för amortering.

Beräkningen genomförs årligen i samband med att budgeten är fastställd för kommande verksamhetsår.

- Naturbruksförvaltningen bedriver utöver gymnasium även vuxenutbildning och kompetenscentrum för de gröna näringarna. Det innebär att de olika verksamheterna delar på gemensamma kostnader. Kostnaderna fördelas med hjälp av bland annat respektive verksamhets elevveckor och faktisk förbrukning.
- Kostnader för internat ingår inte i beräkningen av självkostnadspris. Utan faktureras separat.

Ekonomisk uppföljning

Naturbruksförvaltningen lämnar ekonomiska rapporter för uppföljning samt för att ge en rättvisande bild hur verksamheten utvecklas. Förutom rapportering till Regionutvecklingsnämnden följs dessa upp enligt nedanstående tabell.

Aktivitet	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Årsrapport/bokslut föregående år			X									
Delårsrapport och budgetindikator									X			
Naturbruksstyrelsen sammanträden		X				X			X	X	X	
Politisk samrådsgrupp			X							X		
Ledningsråd		X				X			X			X

Hantering av gymnasieverksamhetens över- och underskott

Naturbruksförvaltningen lämnar en ekonomisk rapport senast den 1 mars för föregående år. Ledningsrådet (enligt bilaga 1) förbereder en rekommendation till Naturbruksstyrelsen hur ett överskott eller underskott ska hanteras baserat på de behov verksamheten ser framåt.

Gymnasieverksamhetens resultat balanseras över åren och särredovisas under Naturbruksförvaltningens egna kapital. Detta förutsätter ett beslut om undantag från VGR:s regelverk för hantering av eget kapital.